

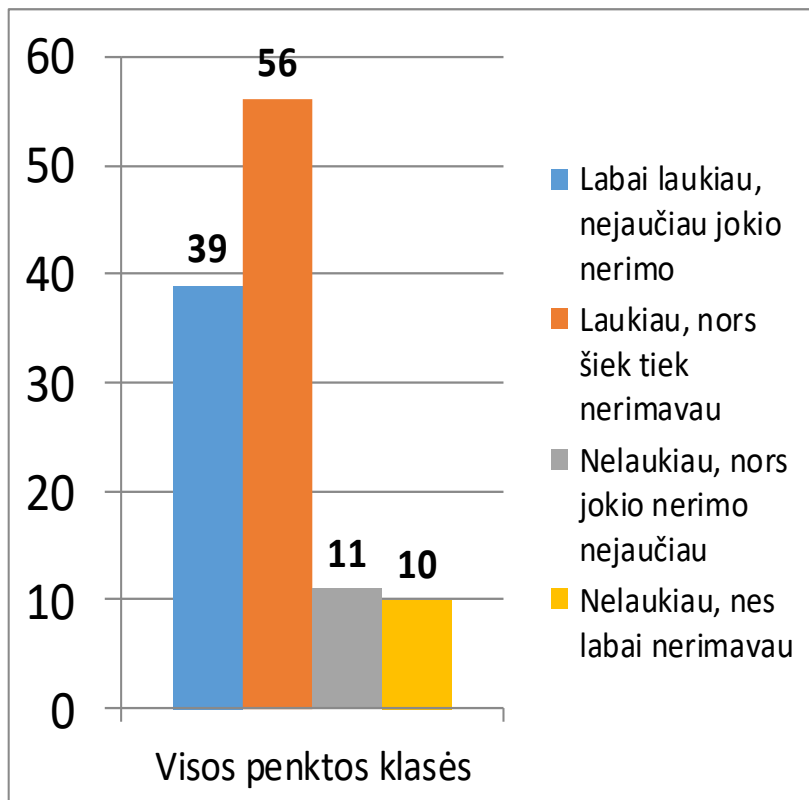
Kaišiadorių V. Giržado progimnazijos penktokų adaptacijos mokykloje tyrimas

Atliko psychologė Aida Rakauskienė
2022 m. lapkritis

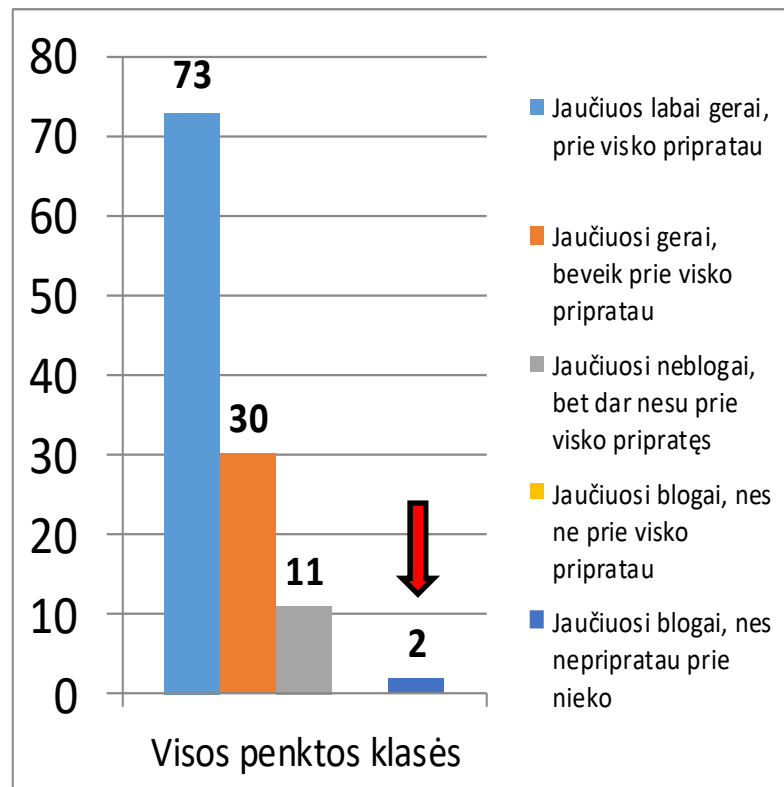
- Tyrime dalyvavo penkių Vaclovo Giržado progimnazijos penktų klasių mokiniai. Viso **116** penktokų (iš 126), iš kurių **55** berniukai (iš 63) ir **61** mergaitės (iš 63).
- Tyrime dalyvavo **24** 5a, **25** 5b, **24** 5c, **24** 5d ir **19** 5e klasės mokiniai.
- Tyrimas buvo atliekamas lapkričio 8-21 dienomis, mokiniams pildant internetinę apklausą portale www.apklausa.lt

Mokinių savijauta mokslo metų pradžioje ir praėjus adaptacijos laikotarpiui

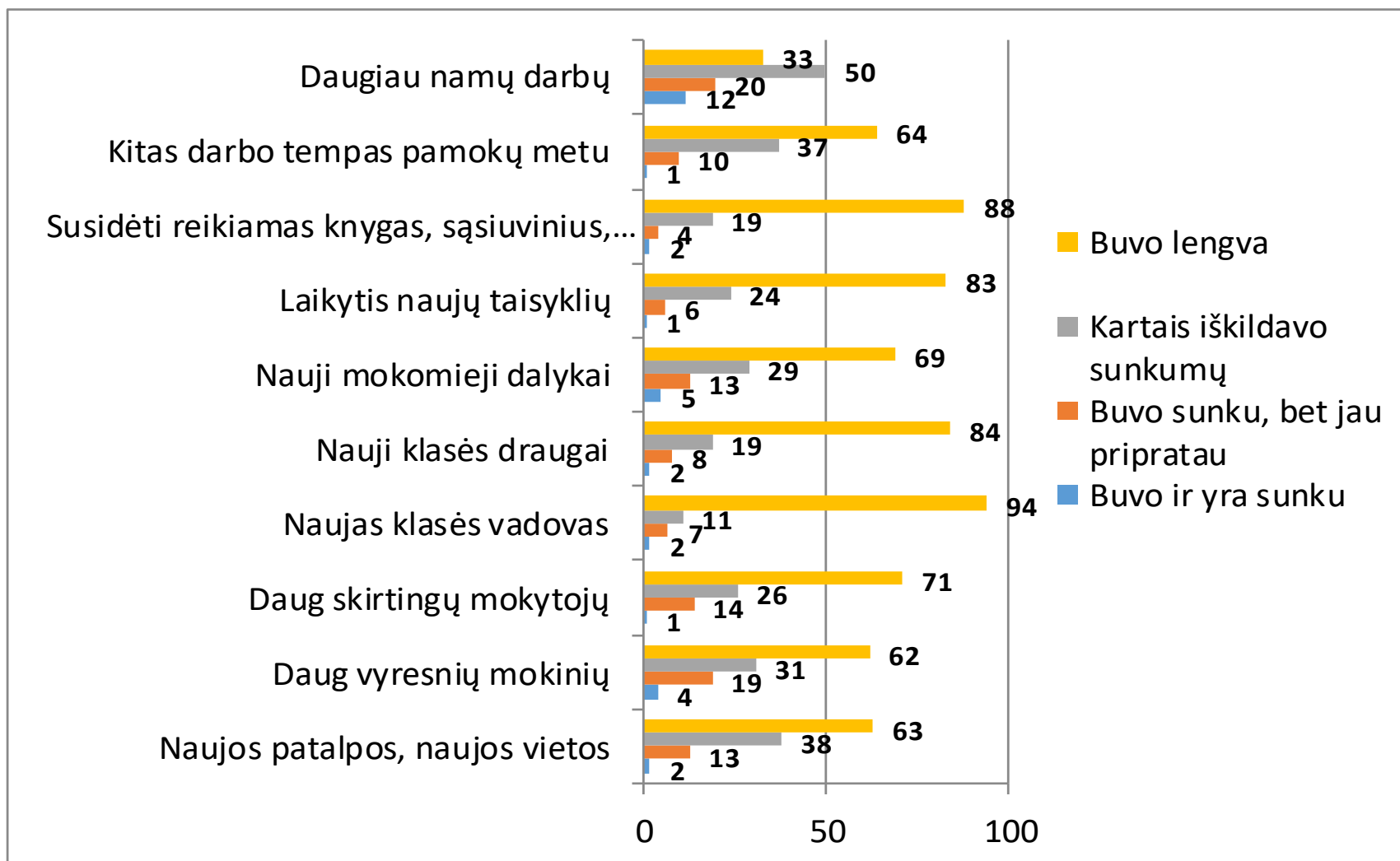
Kaip jauteisi ateidamas į penktą klasę?

Kaip jautiesi dabar, kai mokymosi penktoje klasėje jau praėjo du mėnesiai?

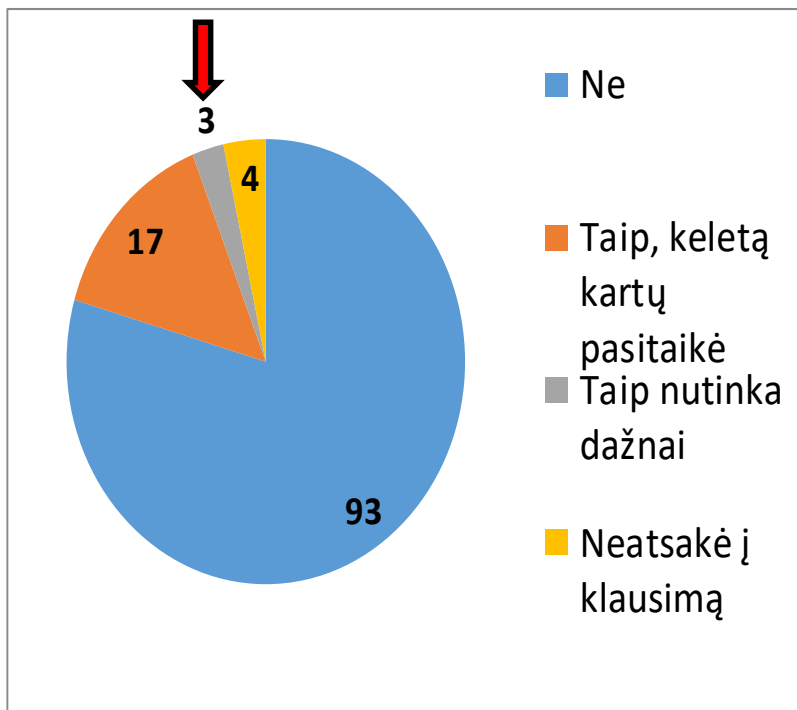
Kaip sekėsi priprasti prie naujų dalykų penktoje klasėje?

Kokie dar sunkumai iškilo penktoje klasėje?

- Patyčios iš klasioko.
- Mušimas.
- Labai daug ir sunkūs namų darbai.
- Nerasdavau kabinetų.

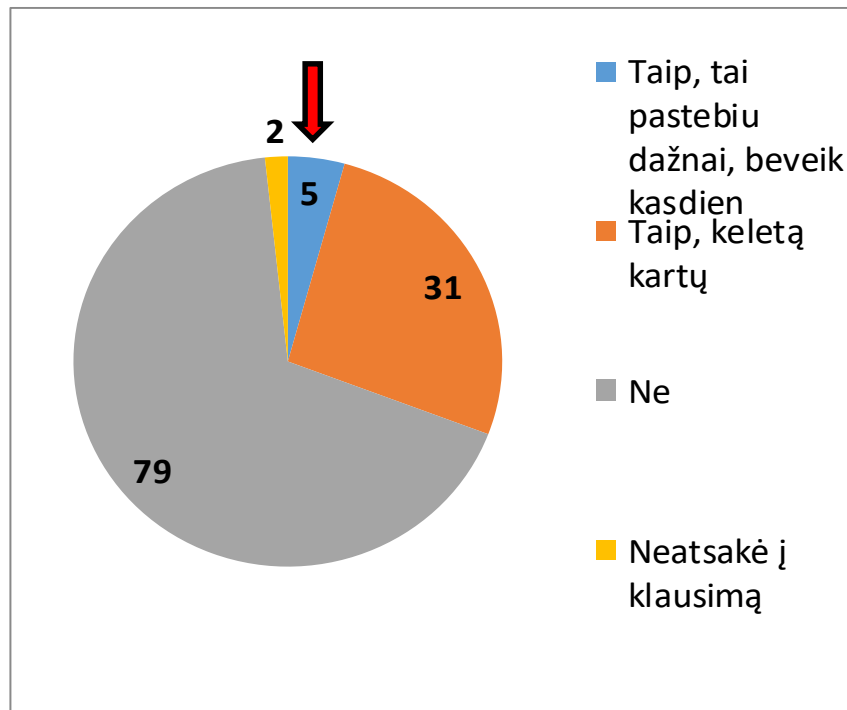
Ar per šiuos mokslo metus tave mokykloje kas nors skriaudė?

Kaip tai dažniausiai vyksta?

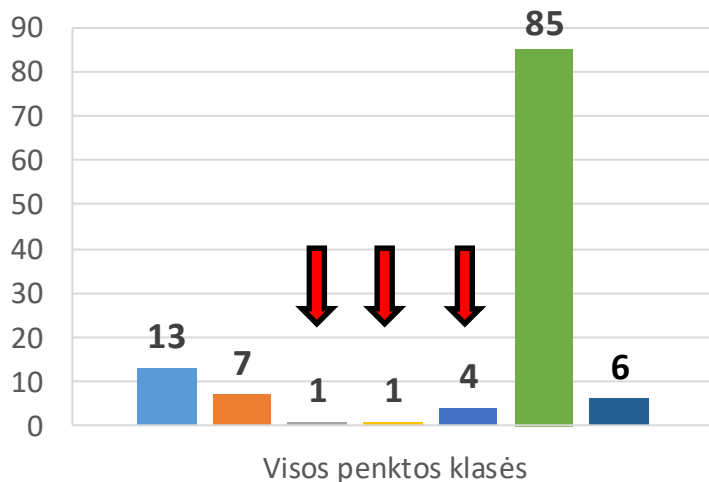
- Apie mane negražiai kalba, tyčiojasi.
- Pravardžiuoja, įžeidinėja.
- Stumdosi vyresni.
- Sako negražius dalykus, šaiposi.
- Stumdosi kūno kultūros persirengimo kambaryje po pamokos.

Ar šiais mokslo metais esi pastebėjęs, kad kas nors skriaustų tavo klasės draugą?

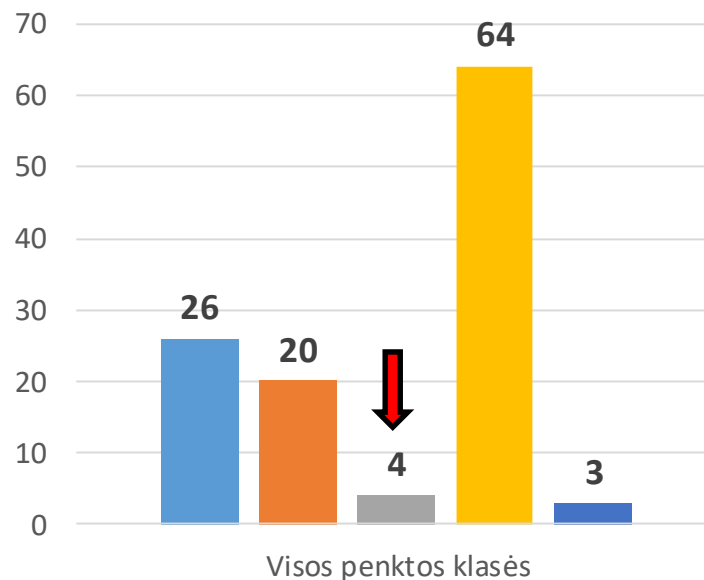
- Sugalvoja negražias pravardes ir vadina.
- Kabinėjasi vyresni mokiniai.
- Į mane žiūrėjo labai piktu, „žudančiu“ žvilgsniu.
- Daužosi pečiais.

Jei tave skriaudė, ar kam nors apie tai pasakei?

- Taip ir man padėjo
- Taip, bet man nepadėjo
- Ne, nes nežinojau, kam sakyti
- Ne, nes manau, kad sako tik skundikai
- Ne, nes kai pasakysiu, bus dar blogiau
- Manęs niekas neskriaudė
- Neatsakė į klausimą

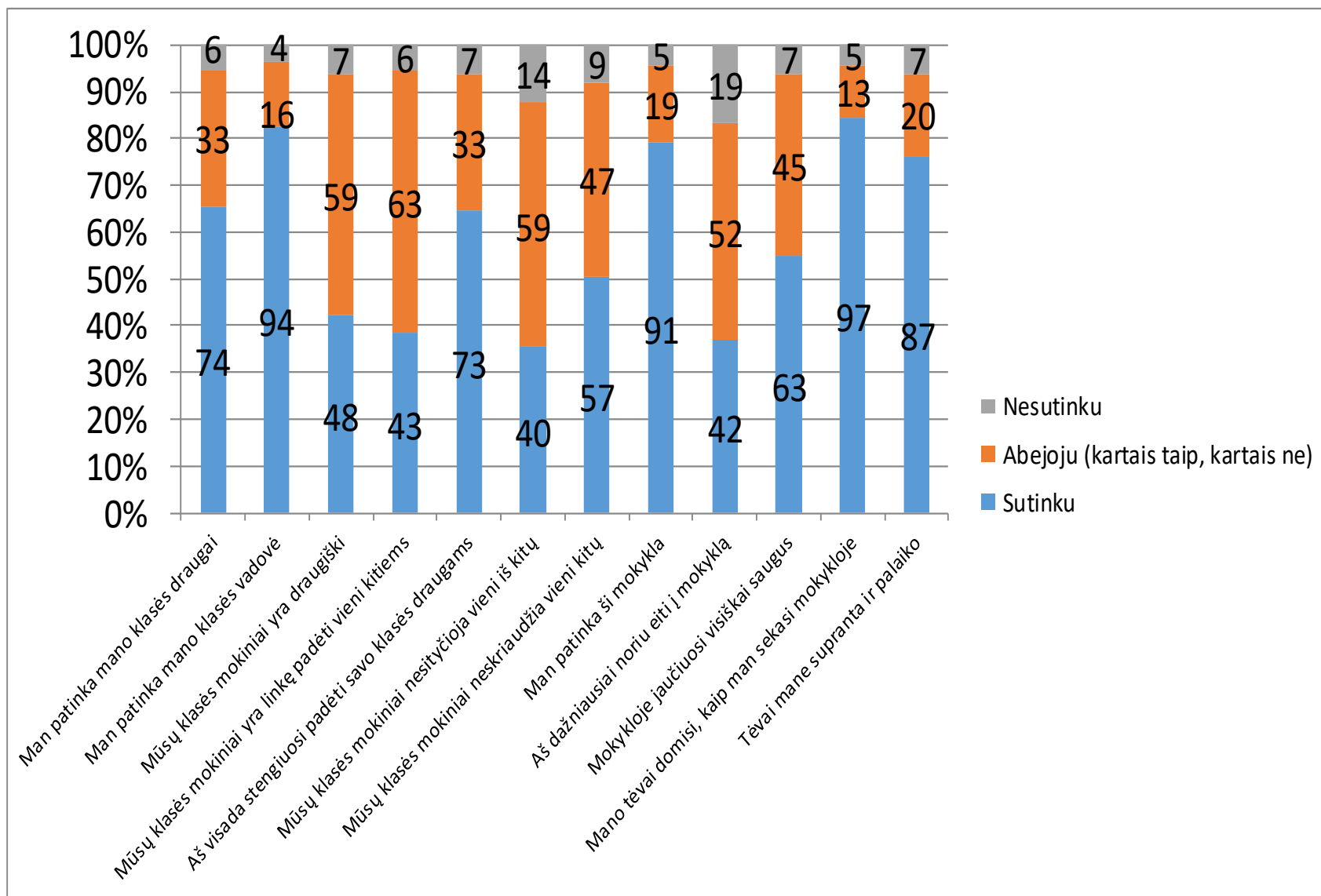
Jei pastebėjai skriaudžiant draugą, ar bandei padėti?

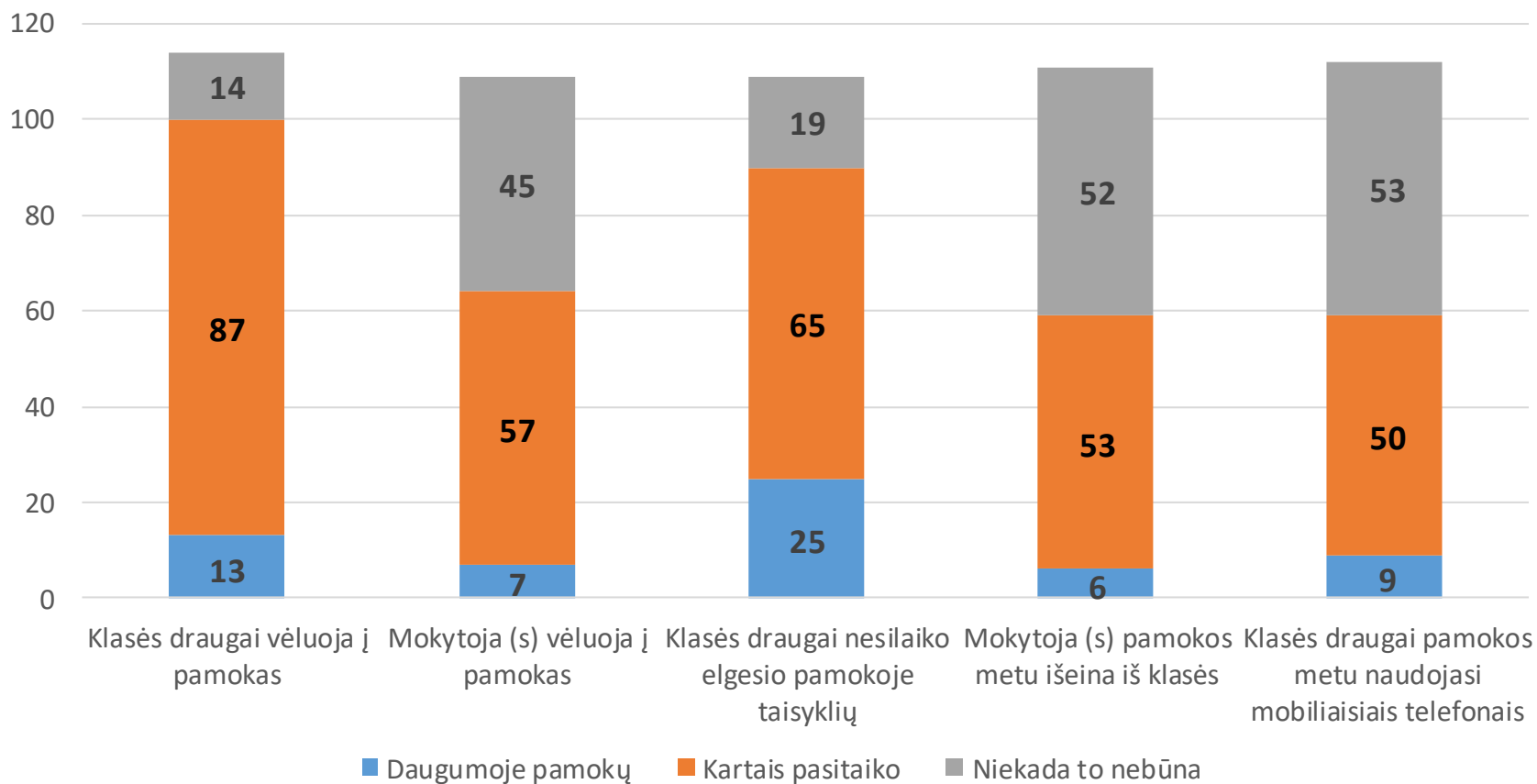
- Taip, visada bandau padėti
- Kartais
- Niekada nepadėdau
- Nesu pastebėjęs
- Neatsakė į klausimą

Dažniausiai mokiniai pagalbos kreipiasi į (eilės tvarka nuo dažniausio pasirinkimo iki rečiausio): tėvus (85); klasės vadovą (81); socialinę pedagogę ar psichologę (56); mokytoją, kuriuo pasitiki (51); draugus (47); direktorių ar pavaduotojas (23); bet kurį mokyklos darbuotoją (21); nesakytų niekam (21); nežinotų, kur kreiptis (14).

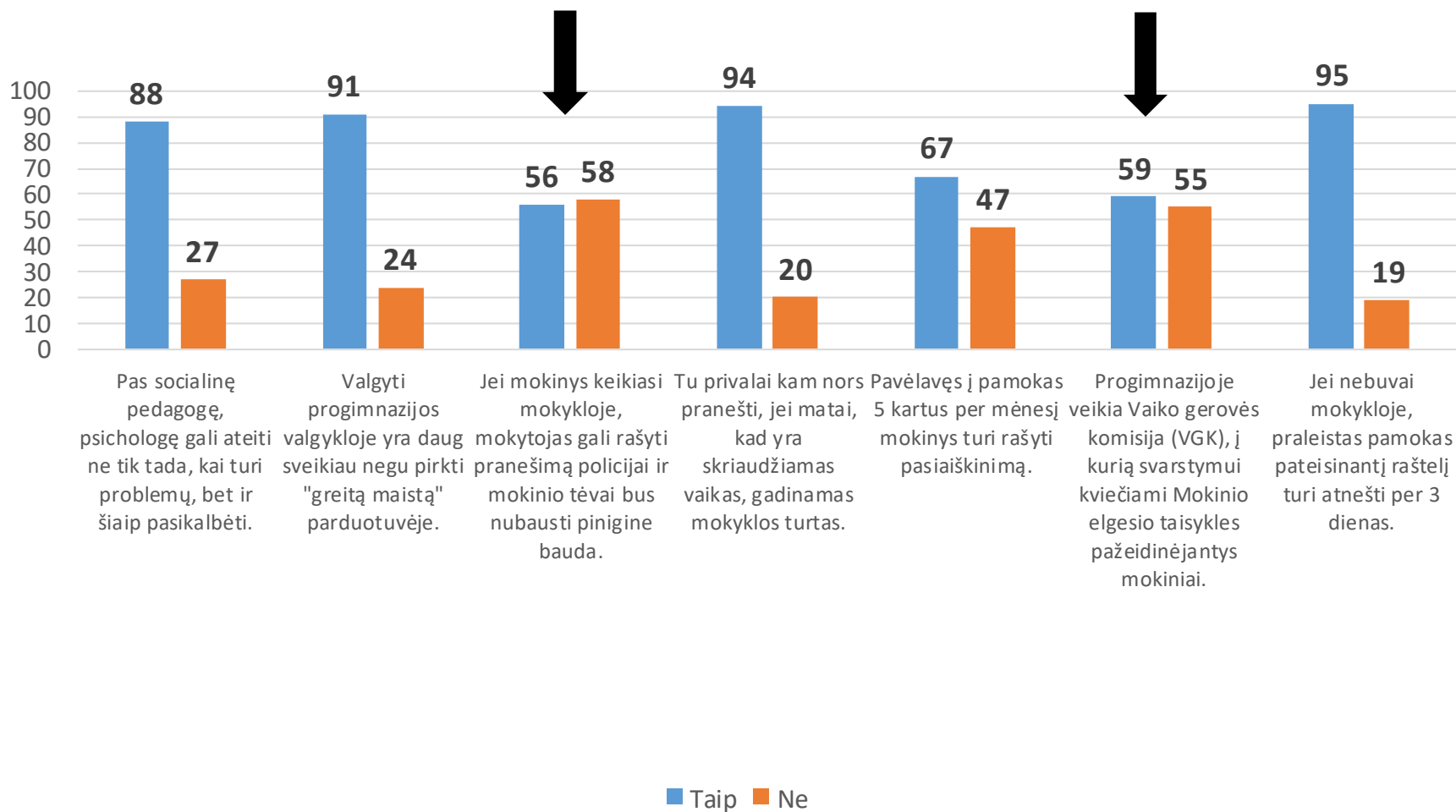
Ar sutinki su šiais teiginiais?

Kaip dažnai tai vyksta pamokose?

Ar žinai, kad?

Kas tau padėtų mokykloje jaustis geriau? Ko reikėtų, jog kiekvieną dieną džiaugtumeis, jog eini į mokyklą?

- Norėčiau, kad visi mokiniai būtų draugiški.
- Norėčiau, kad mano klasė būtų draugiškesnė.
- Norėčiau, kad nebūtų patyčių, muštynių ir keiksmazodžių.
- Norėčiau, kad būtų daugiau pagarbos vieni kitiems.
- Norėčiau turėti daugiau draugų.
- Norėčiau, kad neužduotų namų darbų.
- Norėčiau linksmesnių pamokų.
- Norėčiau, kad pamokos būtų lengvesnės.
- Norėčiau, kad pamokos prasidėtų vėliau.
- Norėčiau, kad kelios mergaitės nežiūrėtų į mane „žudančiu“ žvilgsniu, nes dėl to aš jaučiuosi nesaugiai.
- Man padeda mano draugai, džiaugiuosi, nes mokykloje su jais susitinku.

Apibendrinimas

- **103** tyrime dalyvavę penktų klasių mokiniai mokykloje jaučiasi labai gerai arba gerai, yra su viskuo apsipratę. 11 mokinių jaučiasi neblogai, nors apsiprato dar ne su viskuo ir **2 mokiniai jaučiasi blogai, nes nepriprato prie nieko.**
- Prie visų dalykų naujoje mokykloje beveik visi penktoje klasėje besimokantys mokiniai apsiprato gana nesunkiai. Yra keli mokiniai, kuriems sunkumų vis dar kelia *kitas darbo tempas pamokų metu, susidėti reikiamas knygas, sąsiuvinius, priemonės, daugiau namų darbų, naujos patalpos, naujos vietos, daug skirtingų mokytojų, nauji mokomieji dalykai, nauji klasės draugai, naujas klasės vadovas, naujos taisyklės ir vyresni mokiniai.* Ties klausimu, kur buvo galima nurodyti, kokių kitų sunkumų iškilo, keli mokiniai nurodė **patyčias iš klasioko, fizinį smurtą,** daug ir sunkių namų darbų bei kabinetų radimą mokykloje.
- Paklausti, ar kas nors šiais mokslo metais mokykloje juos skriaudė, 93 mokiniai nurodė, jog taip nėra buvę, 17 mokinių nurodė, kad keletą kartų pasitaikė. 3 mokiniai teigia, jog taip nutinka dažnai (paklausti, kaip tai vyksta, jie nurodė patyčias, prasivardžiovimą) . 5 mokiniai nurodė, kad dažnai mato skriaudžiamą bendraklasį.
- Paklausti, į ką dažniausiai kreiptųsi pagalbos nutikus bėdai, mokiniai nurodė, kad dažniausiai kreiptųsi į savo tėvus, klasės vadovą, socialinį pedagogą ar psichologą bei mokytoją, kuriuo pasitiki. 21 mokinys nurodė, jog greičiausiai nesakytų niekam, o 14 – nežinotų, kam sakyti.

Apibendrinimas

- Kalbėdami apie savo mokyklą ir klasę, didesnė dalis mokinių nurodė, kad savo mokykla ir klase jie yra dažniau patenkinti nei nepatenkinti, turi gerus santykius su bendraklasiais, klasės vadove ir kitais mokytojais bei į mokyklą dažniausiai eiti nori ir joje jaučiasi saugūs (išskyrus septynis mokinius, kurie nurodė, kad saugūs nesijaučia).
- Paklausti apie patyčias klasėje, didesnė dalis mokinių abejoja, kad jų klasė yra labai draugiška ir linkusi padėti vieni kitiems. Jie taip pat abejoja, o kai kurie ir nesutinka, kad patyčių jų klasėje nebūna. Devyniolika mokinių dažniausiai į mokyklą eiti nenori.
- Paklausti apie tai, kaip dažnai kai kurie dalykai vyksta pamokose, nemaža dalis mokinių nurodė, kad klasės draugai nesilaiko elgesio pamokoje taisyklių bei dažnai vėluoja į pamokas. Kad kartais pasitaiko mokytojų vėlavimų į pamokas ar išėjimų iš klasės pamokos metu, teigia beveik pusė tyrime dalyvavusių penktokų (49% ir 46%). Kad pasitaiko naudojimosi mobiliaisiais telefonais pamokos metu atvejų, teigia 43% tyrime dalyvavusių penktokų.
- Paklausti apie pagrindines taisykles ir susitarimus, galiojančius Progimnazijoje, didžioji dauguma tyrime dalyvavusių mokinių nurodė, kad taisyklės jiems yra daugiau mažiau žinomos. Daugiau nei pusei mokinių buvo naujiena sužinoti apie keiksmožodžius ir jų vartojimo draudimą. Progimnazijoje veikianči Vaiko gerovės komisija (VGK) ir jos atliekamos funkcijos beveik pusei mokinių taip pat yra naujiena.
- Kad mokykloje jaustųsi dar geriau, mokiniai norėtų, kad klasės kolektyvas ir visi mokiniai būtų draugiški, kad nebūtų patyčių, muštynių ir keiksmožodžių, kad būtų daugiau pagarbos vieni kitiems, kad turėtų daugiau draugų, kad neužduotų namų darbų, kad pamokos būtų linksmesnės, lengvesnės ir prasidėtų vėliau.

Rekomendacijos

- Skatinti ir palaikyti aktyvų klasės tarpusavio bendravimą kiekvienai penktai klasei, dalyvaujant bendrose veiklose, projektuose, klasės susirinkimų metu organizuojant veiklas, žaidimus, padedančius formuoti komandą. Įtraukti visą klasės kolektyvą.
- Klasės susirinkimų metu dar kartą prisiminti patyčių, žeminančio elgesio apibrėžimus, aptarti sklandaus tarpusavio bendravimo taisykles, pasitaikančius konfliktinius atvejus, mokytis juos spręsti konstruktyviai. Pagal poreikį klasės susirinkimus organizuoti kartu su progimnazijos socialine pedagoge ir psichologe.
- Su mokiniais prisiminti ir profilaktiškai kartas nuo karto pasikartoti mokinio elgesio taisykles, drausminimo tvarką, eiliškumą, taikomą netinkamai besielgiantiems mokiniams, bendras taisykles ir susitarimus, galiojančius Progimnazijoje.
- Aptarti galimus pagalbos variantus, kai patiriamas smurtas, patyčios, stebimas smurtas prieš kitus mokinius. Aiškiai mokiniams nurodyti, kur jie gali ir turi kreiptis, ką informuoti.
- Progimnazijos socialinei pedagogei ir psichologei atlikti sociometrinį klasės tyrimą 5a ir 5b klasėse, siekiant išsiaiškinti atstumtus, sunkiau prisitaikančius ir netinkamą elgesį patiriančius mokinius. Su gautomis išvadomis ir rekomendacijomis supažindinti klasės vadovę. Remiantis gautais rezultatais planuoti klasės susirinkimų temas, organizuoti užsiėmimus.
- Klasių vadovams su tyrimo rezultatais supažindinti mokinius, aptarti, padiskutuoti, ieškoti sprendimų kartu. Su tyrimo rezultatais supažindinti mokinių tėvus tėvų susirinkimo metu ar informaciniais pranešimais Tamo dienyne.